

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Kadrina Vallavalitsus
kadrina@kadrina.ee
Rakvere tee 14
Kadrina alevik
45201, Lääne-Viru maakond

11.04.2025

nr 11.3-1/25/1801

OTSUS

finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood: 70007340; edaspidi *rakendusüksus*) teeb meetme „Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine perioodil 2021–2027“ raames otsuse Kadrina Vallavalitsuse (edaspidi *toetuse saaja* või *hankija*) projektile nr 2021-2027.4.08.24-0025 „Kadrina valla kaasava hariduse edendamine hariduses ja noorsootöös“ (edaspidi *projekt*).

Rakendusüksus tuvastas projekti kulude kontrollimisel, et toetuse saaja ei ole järginud riigihangete seaduses (edaspidi *RHS*) sätestatud nõudeid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud kuludele finantskorrektsiooni ning loeb mitteabikõlblikuks kuluks **3 874,50 eurot**.

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 8 lg 2 p 4 ja § 28, Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 p 2, § 35 lg 1, § 36 ja § 37 lg 3, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 22 lg 1 ja § 22⁸ ning haridus- ja teadusministri 16.11.2023 määruse nr 43 „Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine perioodil 2021-2027“ (edaspidi *meetme määrus*) § 26, samuti projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi *KD*) ja toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

1. Toetuse saaja on invatõstukite soetamisel kohaldanud vale hankelepingu sõlmimise korda

1.1. Rikkumise asjaolud ja toetuse saaja selgitused

Toetuse saaja korraldas Kadrina Keskkooli ja Kadrina Huvikeskusesse invatõstuki ostmiseks ja paigaldamiseks alla lihthanke piirmäära (30 000 eurot) jääva hankemenetluse, esitades ettevõtetele

Osaühing Invaru, OÜ Tervise Abi ja TERESA OÜ 13.09.2024 pakkumiskutse ühes lähteülesandega. Paralleelselt avaldas toetuse saaja Kadrina Vallavalitsuse veebilehel¹ samasisulise hanketeate „Invatõstuki ostmise ja paigaldamine Kardina Keskkooli ja Kadrina Huvikeskusesse“. Pakkumused tuli esitada hiljemalt 20.09.2024 kell 10.00.

Toetuse saaja 01.10.2024 korraldusega nr 203 tunnistati edukaks ainsana pakkumuse esitanud ettevõtte TERESA OÜ (registrikood 11556462), kellega sõlmiti 03.10.2024 hankeleping nr 12-2/128/2024 maksumusega 36 900 eurot (koos 9% käibemaksuga).

Tulenevalt hankelepingu maksumusest, mis ületas 30 000 euro piiri, oleks toetuse saaja pidanud läbi viima RHS §-s 125 sätestatud lihthankemenetluse. Seega on toetuse saaja läinud vastuollu RHS § 14 lg 1 punktiga 1, §-ga 125 ning §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetega.

Toetuse saaja tunnistas oma 14.02.2025 ja 07.03.2025 vastustes RHS-i rikkumist, selgitades rakendusüksusele, et hanke koostamisel sai saatuslikuks inimlik eksitus ja tähelepanematus, kus harjumusest võeti invatõstukite hinnapakumisest maha käibemaks 22%, samas kui tegelik käibemaksumäär oli invatõstuki puhul 9%. Seetõttu korraldas toetuse saaja enda sõnul ekslikult alla lihthanke piirmäära jääva hankemenetluse vastavalt Kadrina valla hankekorrale, saates hanketeate välja kolmele pakkujale ühes selle avaldamisega valla kodulehel.

1.2. Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

Rakendusüksuse hinnangul ei muuda toetuse saaja eelnevad selgitused käesoleva rikkumise asjaolusid ega järeldusi ning ei anna alust finantskorrektsioonist loobumiseks.

Meetme määruse § 23 lg 3 sätestab, et toetuse saajale kohalduvad ÜM2022 §-s 11 sätestatud kohustused, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija RHS-i tähenduses. Kadrina Vallavalitsus on avaliku sektori hankija RHS § 5 lg 2 p 2 tähenduses ja on kohustatud seega korraldama riigihanke, järgides RHS-is sätestatud korda.

RHS § 14 lg 1 punkti 1 kohaselt on lihthanke piirmäär asjade või teenuste hankelepingu korral 30 000 eurot. RHS § 23 lõike 1 kohaselt arvestatakse kõik käesolevas seaduses nimetatud eeldatavad maksumused ja eeldatavad kogumaksumused, maksumused ja kogumaksumused ning eelnevate aluseks olevad tasud ja maksed käibemaksuta.

Toetuse saaja korraldatud invatõstukite soetamise hankemenetluses edukaks tunnistatud TERESA OÜ pakkumuse maksumus ilma käibemaksuta on kokku 33 853,21 eurot (36 900*0,09), mis ületab RHS § 14 lõikes 1 sätestatud lihthanke piirmäära. Seega oleks toetuse saaja pidanud invatõstukite soetamise hankemenetluse korraldama vähemalt RHS §-s 125 sätestatud lihthankemenetluse korda järgides.

RHS § 125 lg 1 kohaselt algab lihthankemenetlus hanketeate avaldamisega registris, Sama paragrahvi lõike 5 kohaselt tuleb hankijal lihthankemenetluse läbiviimisel järgida RHS-i 1. peatükis ning §-des 77, 81 ja 82 sätestatud. Pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 82 lõike 1 alusel arvestab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud vastavat minimaalset tähtaega. Hankija kohaldab lihthankemenetluse läbiviimisel käesoleva seaduse §-des 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti. Samuti kohustab hankija lihthankemenetluse läbiviimisel järgima teisi §-s 125 sätestatud nõudeid. Eeltoodud kohustused on hankijal täiel või osalisel määral täitmata.

Toetuse saaja on küll oma vastuses rakendusüksusele selgitanud, et toimus inimlik eksitus käibemaksu määra arvestamisel, kuid rakendusüksuse hinnangul oli TERESA OÜ pakkumuses

---

¹ <https://www.kadrina.ee/561>

piisavalt selgelt välja toodud käibemaksu määra suurus. Seega olukorras, kus toetuse saaja on võtnud aluseks vale käibemaksu määra, on tulemuseks vale hankelepingu sõlmimise korra ehk menetlusliigi valik ning toetuse saaja on läinud vastuollu RHS-is sätestatud regulatsiooniga.

Eelkirjeldatud rikkumine on toonud omakorda kaasa RHS § 3 punktis 3 sätestatud konkurentsi efektiivse ärakasutamise üldpõhimõtte riive. Kuna invatöstukite soetamise hankemenetlus on viidud läbi riigihangete registri väliselt, ei ole konkurentsi efektiivselt ära kasutatud. Kui hankija oleks nõuetekohase lihthankemenetluse korraldanud riigihangete registris, oleks eelduslikult olnud hanke vastu tagatud ettevõtete suurema huviühes rohkemate pakkumistega, mis omakorda võinuks kaasa tuua soodsama hinna.

1.3. Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsiooni määr 10%

ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

ÜM2022 § 35 lg 1 sätestab, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui ÜM2022 on sätestatud teisiti.

ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁹.

Otsuses kirjeldatud rikkumise osas esinevad ÜM2014 §-s 22⁸ toodud asjaolud, mille kohaselt, kui alla riigihanke piirmäära korraldamisel rikutakse riigihangete seadust, kohaldatakse sõltuvalt rikkumise raskusest ja ulatusest rikkumisega seotud hankelepingu osale § 21 lõikes 1 nimetatud finantskorrektsiooni määra 2, 5, 10 või 25 protsenti, välja arvatud juhul, kui rikkumine on üksnes formaalne. Rakendusüksuse hinnangul ei ole otsuses kirjeldatud rikkumise olulisust ja raskust hinnates proportsionaalne rakendada kõige rangemat finantskorrektsiooni määra ning peab põhjendatuks 10-protsendilise korrektsiooni rakendamist.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 103 lõikest 1 ja ühissätete määruse selgituste punktist 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada automaatselt ÜM2014-s vastavale rikkumise koosseisule ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014s kirjeldatud rikkumise koosseisuga selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määrast väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine. Seega peab rakendusüksus eelkõige hindama, kas antud juhul esinevad sellised rikkumist kergendavad ja finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 10-protsendiline finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada sellest madalamat, nt 5- või 2-protsendilist määra.

Rakendusüksus on hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid ning on seisukohal, et ei esine selliseid kaalukaid asjaolusid, mis annaks võimaluse kohaldada 10 protsendist madalamat määra või lugeda rikkumine formaalseks. Seadusandja on näinud avaliku sektori hankijatele alates 30 000 euro suuruste ostude puhul ette RHS §-ga 125 reguleeritud lihthankemenetluse, millele kohalduv regulatsioon ja avalikustamise kord tagab reeglina oluliselt paremini ja kindlamini konkurentsi efektiivse ärakasutamise, hankest huvitatud isikute ja pakkujate paljususe ja võrdse kohtlemise ning menetluse läbipaistvuse. Käesoleva ostumenetluse raames esitati vaid üks pakkumus, mis hanke eset arvestades on ebatavaliselt väikene, kuna ainuüksi riigihangete registrist nähtuvalt on

sarnastel hangetel osalenud ja edukas osutunud ettevõtjaid oluliselt rohkem. Vastavalt RHS § 125 lõikele 1 tuleb lihthankemenetlus viia läbi riigihangete registris, mistõttu on usutav ja tõenäoline, et lihthankemenetluse korral oleks osalenud pakkujate ring olnud oluliselt laiem.

Rakendusüksus juhib tähelepanu, et hankepingu maksumus ületab lihthanke 30 000 eurost piirmäära 3 853,21 euro võrra, mis on samas suurusjärgus rakendusüksuse poolt kohaldatava 10-protsendilise finantskorrektsiooni summaga. Samuti on kohaldatud finantskorrektsioonist summaliselt samas suurusjärgus 9-protsendilise käibemaksuga hankepingu maksumuse (36 900 eurot) ja 22-protsendilise käibemaksuga hankepingu maksumuse (30 245,90 eurot) vahe, milleks on 3 607,31 eurot. Mõlemad eeltoodud arvutuslikud kaalutlused annavad tunnistust, et kohaldatud 10-protsendiline finantskorrektsioon on selle rikkumise osas proportsionaalne ja põhjendatud.

Kuigi toetuse saaja on puhtsüdamlikult tunnistanud oma eksimust käibemaksumäära arvestamisel ei anna menetlusreeglite rikkumine põhjust finantskorrektsiooni määra alandamiseks rohkem kui 10 protsendile.

Eeltoodust tulenevalt ei esine rakendusüksuse hinnangul finantskorrektsiooni määra vähendamist soosivaid erandlikke ja kaalukaid asjaolusid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud hankepingule **10-protsendilist finantskorrektsiooni määra**.

Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C 406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

1.4. Finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

Hankepinguga nr 12-2/128/2024 tekkinud invatõstukite soetamise kulusid on projekti tegevuse nr 22 „Sisustuse või seadmete ostmine“ ja tegevuse nr 24 „Huvikoolides läbiviidavad tegevused (kuni 20% taotletava toetuse ülempiirist)“ raames esitatud KD-ga nr 11 abikõlblikus summas 36 900 eurot. Lisaks hõlmab KD nr 11 ka horisontaalseid kulusid tegevuses 20. „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 5%)“ summas 1 845 eurot. KD-s 11 kokku kõikide tegevuste osas on kulud **38 745,00 eurot**.

Lähtudes otsuses tehtud järeldustest loeb rakendusüksus hankepinguga nr 12-2/128/2024 seotud kuludest **mitteabikõlblikuks 10% ehk 3 874,50 eurot** ($38\,745 \cdot 10\%$), millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus moodustab 2 712,15 eurot, riiklik toetus 581,17 eurot ja omafinantseering 581,18 eurot.

ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetuse ja omafinantseeringu eelarvet vastavalt finantskorrektsiooni otsuse tegemise ajal taotluse rahuldamise otsuses kehtivale proportsioonile. Kui projekti toetuse ja omafinantseeringu proportsioon on muutunud, vähendatakse väljamakstud toetust ja omafinantseeringut vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Vastavalt ÜSS § 13 lg 2 punktist 3 saatis rakendusüksus 07.04.2025 käesoleva otsuse eelnõu toetuse saajale kommenteerimiseks, paludes esitada omapoolne seisukoht ühes võimalike lisatõenditega hiljemalt 21.04.2025. Toetuse saaja edastas 08.04.2025 vastuse, mille kohaselt nõustuvad finantskorrektsiooni otsusega ning vaiet ei esita.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „Kadrina valla kaasava hariduse edendamine hariduses ja noorsootöös“ raames mitteabikõlblikuks kuluks **3 874,50** eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus moodustab 2 712,15 eurot, riiklik toetus 581,17 eurot ja omafinantseering 581,18 eurot;
2. vähendada KD-s nr 11 hankelepinguga nr 12 2/128/2024 seotud abikõlblikke kulusid 10% võrra ehk kokku summas 3 690eurot ja horisontaalseid kulusid 10% võrra ehk kokku summas 184,50 eurot;
3. vähendada projekti eelarvet tegevuses nr 22 „Sisustuse või seadmete ostmise“, tegevuses nr 24 „Huvikoolides läbiviidavad tegevused (kuni 20% taotletava toetuse ülempiirist)“, tegevuses 20 „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 5%) kokku 3 690 euro võrra ja tegevuses 20. „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 5%)“ kokku 1 845 euro võrra;
4. muuta 16.09.2024 taotluse rahuldamise otsuse nr 11.3-31/24/1056 punkti 2 alljärgnevalt: „2. Projekti abikõlblike kulude kogumaksumus on 44 787,06 eurot, millest toetuse piirmäär on kuni 85% ja omafinantseering vähemalt 15% abikõlblikest kuludest. Maksimaalne toetuse suurus on 38 069 eurot mis hõlmab Euroopa Regionaalarengu Fondi toetust kuni 70% ning riigipoolset kaasfinantseeringut 15% abikõlblikest kuludest.“

Otsuse peale on õigus esitada ÜSS § 31 lõike 1, § 32 lõike 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75 kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams

toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Merike Kraam
5340 5168
Merike.Kraam@rtk.ee